

כא

כל מלך מלבד זכות המלכות המרוממתו והמנשאתו טעם ההערצה והכבוד הניתן לו מן החוץ בזכות אבותיו וכו' ויש לו גם מדרגה עצמית פנימית משלו שזוכה בה לא מן החוץ.. כן גם בהנהלת רבים מלבד הגדולה הניתנת לו ע"י הרבים צריך המנהיג-המנהל להשתלם שתהי' לו מדרגה עצמית משלו ⁽¹⁾).

כב

לו יסדו ישיבה בעיר שבה התגורר בעלומיו אותו הנער הצעיר **טרופקי** **ימחשו"ז** שבתעלוליו הפוליטיים נחרב שליש העולם מהיהדות אולי לא היינו מגיעים לחורבן כזה... אם כן ייתבעו על התוצאות הנ"ל של ההתעצלות ביסוד ישיבה כל אלה שיכלו ליסד ולא יסדו כי אולי היתה הישיבה מגינה על הנער הנ"ל ⁽²⁾).

כג

הנוסע ברכבת ומטרתו היא איזה מקום רחוק אינו סובל שהרכבת מתעכבת על כל תחנה ותחנה, בכדי שאנשים יעלו וירדו... הלא הוא אינו צריך לתחנה זו...

אף שיכולים לומר לו: הוי שוטה שכמותך, לו לא התעכבה הרכבת בכל תחנה הלא גם אתה לא היית יכול להיכנס לרכבת ממקום מגורך, והרכבת הלא התעכבה בכדי שאתה תוכל להיכנס פנימה, על זה השוטה לא חושב. כן כל המבטל זמנו בכדי לזכות את הרבים, דבר הצריך עכוב וסבלנות ומתינות, הוא הוא המבין שגם בשבילו התעכבה פעם הרכבת בכדי להכניסו ⁽³⁾).

כד

האדם הזקוק לתיקון ושואף לכך לא צריך להיבהל אפילו לכשיהיה צורך והכרח בשינוי וחילוף שכזה שלגמרי לא יכיר את עצמו. שיהיה ממש. כגר לגבי מצבו הראשון. גר — כקטן שנולד ⁽⁴⁾).

(21) מהרב ברוק.

(22) שמעתי מסיו.

(23) כנ"ל.

(24) כנ"ל.